

Předmluva

1. Úvod

1.1 Úkoly upínání	11
1.2 Volba druhu sklíčidla nebo přípravku	13

2. Některé základní vztahy při konstrukci přípravků

2.1 Určení řezných odporů, které má přípravek zachytit	14
2.11 Stanovení řezného odporu podle výkonu motoru obráběcího stroje	16
2.12 Stanovení řezného odporu podle tvaru třísky a druhu nástroje	17
2.2 Zachycení řezného odporu a váhy obrobku i přípravku vřetenem obráběcího stroje	22
2.3 Význam trvalého působení upínací síly při obrábění	26
2.31 Chvění při obrábění obrobků upnutých v přípravku	27
2.4 Určení velikosti upínací síly	30
2.5 Určení opravného součinitele z vypočtené upínací síly	36
2.6 Poloha těžiště přípravku mimo osu	37
2.7 Vliv odstředivé síly na upínací sílu	37

3. Tuhost

3.1 Tuhost obráběcích strojů	39
3.2 Označení jednotlivých tuhostí u obráběcích strojů	42
3.3 Určování tuhosti	43
3.4 Tuhost hlavní osy při obrábění	52
3.41 Výsledná tuhost soustavy	52
3.42 Početní určení tuhosti vřetena s vřeteníkem, měřené v místě čelistí sklíčidla	59
3.5 Tuhost sklíčidel, kleštinových a jiných přípravků	61
3.51 Měření tuhosti upnuté obrobku ve sklíčidle nebo v přípravku	62
3.6 Tuhost jednotlivých částí sklíčidla	63
3.61 Postup při zkouškách	65
3.62 Tuhost vlastního tělesa sklíčidla	66
3.63 Celková tuhost upínacího mechanismu	66
3.64 Tuhost naklopení základní čelisti ve vedení	67
3.65 Tuhost upínací čelisti	67
3.66 Celková radiální tuhost sklíčidla a celkové naklopení čelistí	68
3.7 Tuhost kleštinového upínání	68
3.8 Vliv tuhosti soustavy na přesnost obrábění	74
3.9 Technologické zkoušky tuhosti	77

3.10	Stanovení upínací síly se zřetelem na tuhost upínání	79
3.11	Porovnání tuhosti skupin soustavy vřeteníku s vřetenem, upínacího přípravku, obrobku a nástroje	82
3.12	Závěr	94
4. Tření u součástí sklíčidel a přípravků		
4.1	Opotřebení	103
4.2	Tření mezi upínací plochou čelisti a povrchem obrobku	106
4.3	Vliv chvění na součinitele tření	107
4.4	Přibližný výpočet součinitele tření u upínacích ploch s ostřími k zamáčknutí do povrchu obrobku	107
5. Mazání sklíčidel a přípravků		
6. Pohony rotačních upínacích přípravků		
6.1	Přehled běžných upínacích pohonů s výpočtem síly	114
6.2	Vlastnosti upínacích pohonů	126
7. Upínání pomocí kleštin a konstrukce kleštin		
7.1	Základní vztahy při konstrukci kleštin	131
7.2	Určení síly potřebné k zatažení nebo zatlačení kleštiny	137
7.3	Určení upínací síly podle různých hledisek na tuhost upínání	138
7.31	Upínání krátkých obrobků přitahovaných k opěrece kleštinou	141
7.32	Upínání tyčí kleštinou, která přiléhá k tyči jen přední částí upínacího otvoru	143
7.33	Upínání tyčí kleštinou, která přiléhá k tyči přední i zadní částí upínacího otvoru	144
7.34	Vyšetření zatahovací síly za podmínky, aby se upínací kužel kleštiny působením momentů z vnějších sil nepootočil	148
7.35	Vyšetření zatahovací síly potřebné k překonání momentů a složek řezných sil	149
7.36	Určení hodnot segmentu pružící části kleštiny	150
7.37	Vyšetření zatahovací síly za podmínky, aby se upínací kužel kleštiny nevyvrátil	152
7.38	Upínání tyčí kleštinou se dvěma kužely	153
7.39	Zjednodušující předpoklady	161
7.310	Přehled hledisek pro stanovení upínací a zatahovací síly	162
7.4	Namáhání částí kleštiny	163
7.41	Namáhání pružící části kleštiny	163
7.42	Namáhání kuželové upínací části kleštiny	165
7.43	Namáhání závitové části kleštiny	167
7.44	Těleso upínacího přípravku	168
7.45	Upevnění tělesa upínací hlavy na vřeteno	172
7.5	Závěr	173
8. Konstrukce rozpínacích trnů		
8.1	Rýhované kuželové trny	176
8.11	Výpočet upínací síly	179
8.2	Rozpínací trny rozpínané kuželem	180
8.21	Rozpínací trny rozpínající kleštinu	180
8.22	Rozpínací stupňovitá pouzdra	180
8.23	Rozpínací trny s kleštinou o jednom kuželu	180

8.24	Rozpínací trny s kleštinou o dvou kuželech	184
8.25	Rozpínací trny s dělenými rozpínacími pouzdry	184
8.26	Rozpínací trny s krátkými klínovými čelistmi	184
8.27	Rozpínací trny s válcovými čelistmi	185
8.3	Rozpínací trny samoupínací (válečkové)	185
8.31	Výpočet válečkového trnu	187
8.4	Kuličkové rozpínací trny	189
8.41	Výpočet kuličkových trnů	191
8.5	Rozpínací trny s talířovými pružinami	193
8.51	Orientační výpočet	194
8.6	Hydraulické rozpínací trny	196
8.7	Speciální rozpínací trny	198

9. Konstrukce jednočelistových a několikačelistových sklíčidel

9.1	Úvod	200
9.2	Základní vztahy pro konstrukci sklíčidel	206
9.3	Tuhost upnutí obrobku ve sklíčidle	212
9.4	Přesnost upínání ve sklíčidle a vyvážení sklíčidla	213
9.5	Určení síly pro upnutí obrobku	213
9.51	Dvoučelistové sklíčidlo s jednou upínací čelistí a druhou pevnou	214
9.52	Dvoučelistové sklíčidlo se dvěma upínacími čelistmi	216
9.53	Tříčelistové sklíčidlo	220
9.54	Čtyřčelistové sklíčidlo	223
9.6	Konstrukční výpočet jednotlivých částí sklíčidel	224
9.61	Základní čelist pohybovaná dvojamennou úhlovou pákou	224
9.62	Upínací čelist	231
9.63	Šrouby připevňující upínací čelisti	232
9.64	Dvojamenná páka	235
9.65	Čep páky	240
9.66	Těleso sklíčidla	241
9.67	Upevnění sklíčidla na přírubu vřetena	243
9.7	Výpočet sil pro další upínací mechanismy sklíčidel	243
9.8	Broušení upínacích ploch čelistí	249
9.9	Speciální upínací čelisti	250
9.10	Závěr	255

10. Konstrukce speciálních přípravků

10.1	Přípravek pro upínání dlouhých obrobků nebo tyčí se dvěma řadami čelistí	261
10.2	Dělená upínací pouzdra	264
10.21	Upínací pouzdro se segmenty spojenými pryží	265
10.22	Upínací pouzdro se segmenty uchycenými dvěma pružícími kroužky	265
10.23	Upínací pouzdro se segmenty tvaru lamel uložených v ocelové kleci	266
10.24	Kleštinové pouzdro s harmonikovou pružící částí ramen	266
10.3	Přípravky s válcovými palci	266
10.31	Přípravky k upínání za otvor	267
10.32	Přípravky k upínání k povrch	267
10.4	Sklíčidlo bez vodicích drážek pro čelisti v tělese sklíčidla	268

11. Membránová sklíčidla

12. Dodatek	
12.1 Výpočet řezného odporu při soustružení noži	277
12.2 Výpočet krouticích momentů a posuvových odporů šroubových vrtáků při vrtání z plného materiálu a převrtávání	279
12.3 Výpočet krouticích momentů při řezání závitů závitníky, kruhovými závitovými čelistmi a automatickými závitovými hlavicemi	281
12.4 Všeobecné podmínky k normám tuhosti obráběcích strojů	284
12.5 Soustruhy univerzální: Normy tuhosti	285
12.6 Seznam ČSN pro upínací a podávací kleštinová a čelistová pouzdra	289
12.7 Konstrukční rozměry membránových pružin	291
12.8 Rozměry středících pouzder pro hydraulické upínání	299
12.9 Rozměry upínacích pouzder pro hydraulické upínání	303

13. Použitá literatura	305
-------------------------------	------------